

S O K F É L E.

XLVI szám Béts. October 9-dikén. 1832

Statistikai Jegyzetek.

FRANTZIA ÓRSZÁG.

I. A' Királyi Ház (Katholica valláson).

a) Uralkodó Familia.

Király: I LAJOS FILEP, Frantziák Királya, aze-
lött, Orleáni Hertzeg, szül. 1773, Oct. 6-kán. Orszá-
golni kezde 1830-ban. Aug 9-kén. Hitvесе: 1809-
olta, *Mária Amália* Sziciliai Kir. Hertzegaszszony,
sz. 1782-ben.

Magzatai: 1) *Ferdinand*, Orleáni Hertzeg, szül.
1810-ben. 2) *Ludovika Mária*, sz. 1826-b., Hitvесе
Aug. 9-ke oltá 1832-ben Leopold Belga Királynak.
3) *Mária Krisztina*, sz. 1813-ban. 4) *Lajos*, Nemouri
Hertzeg, sz. 1814-b. 5) *Mária Klementina*, sz. 1817-b.
6) *Fercatz*, Joinvillei Printz, sz. 1818-b. 7) *Henrik*,
Aumale-i Hertzeg, sz. 1822-b. 8) *Antal*, Montpen-
sier-i Hertzeg, sz. 1824-b.

b) Mellék Linea.

1) B o u r b o n.

X Károly (Filep), sz. 1757-b. Oct. 9-kén. (Artois
Gróf 1795-tig, a' mikor Monsieur tizmet vett fel, de
Frantzia Országot elhagyván, többnyire Holyrood-
house-ban lakott Skótziában Edinburg mellett, onnan
1813-ban Frantzia Országba vissza tért, és 1824-b.
Sept. 16-kán bátyjának XVIII Lajosnak halála után
a' Királyi széket elfoglalta, mellyről 1830-ban Aug. 2-
dikán a' fíjával (Lajossal) együtt a' thrónusról lemond-
dott, által engedvén azt unokájának a' Bordeaux-i
Hertzegnek. Az óltá familiájával együtt Frantzia Or-

Toldalék a' M. Kurirhoz.

szágból kiköltözvén ismét Skótzíába ment; a' honnan mostanában Német Országba vissza jött. Hol fogja lakását választani, még nem bizonyos.

Magzatai: 1) *Lajos*, 1775. Dauphin, az előtt Duc d' Angoulesme, által engedte a' thronushoz való jussát a' Bordeaux-i Hertzegnek. Házasságra lépett 1799 Mária Theresziával, XVI Lajos Király leányával. 2) *Károly*, Berry Hertzeg, sz. 1779. gyilkos kéz által meghalt 1820-ban: özvegye Karolína Szitzíliai Királyi Hertzeg Asszony sz. 1798. Ennek magzatai:

a) *Mária Ludovika*, szül. 1819-ben. b) *Henrik*, Bordeaux-i Hertzeg, sz. 1820-ban.

2) *C o n d é*.

Lajos, Bourbon-i Hertzeg, sz. 1756, † 1830. Aug. 27-kén.

c) Elődei a' Thronuson.

1) *Capet*, Országló Fam.: *Hugo Capet* 987 eszt. † 996. *Robert*, † 1031. *I Henrik*, † 1060. *I Filep*, † 1108. *VI Lajos*, † 1137. *VII Lajos*, † 1180. *II Filep*, † 1223. *VIII Lajos*, † 1226. *IX Lajos* (Szent), † 1270. *III Filep* (a' merész), † 1285. *IV Filep* (a' szép), † 1314. *X Lajos*, 1316. *V Filep*, † 1321. *IV Károly*, † 1328.

2) *Valois* Orsz. Fam.: *VI Filep*, † 1350. *János*, † 1364. *V Károly* (a' bölts), † 1380. *VI Károly*, † 1422. *VII Károly*, † 1461. *XI Lajos*, † 1483. *VIII Károly*, † 1497.

3) *Orleans* Orsz. Fam. *XII Lajos*, † 1515. *I Ferentz*, † 1547. *II Henrik*, † 1559. *II Ferentz*, 1560. *IX Károly*, † 1574. *III Henrik*, † 1589.

4) *Bourbon* Orsz. Fam. *IV Henrik*, † 1610. *XIII Lajos*, † 1643. *XIV Lajos*, † 1715. *XV Lajos*, † 1774. *XVI Lajos*, † 1793. *XVII Lajos*, † 1795.

— Frantzia Ország Reszpublika 1792—1804. Tsászárság Buonaparte Napoleon alatt 1804—1814-ig.

— A' Bourbon Orsz. Familia vissza állittatik: XVIII Lajos, Király 1814 † 1824. X Károly, 1824, lemond a' koronáról 1830-ban, valamint a' fija is Lajos Antal, általengedvén azt a' Bordeaux-i Hertzegn.

II. A' S t á t u s.

A. Maga Frantzia Ország.

□ mértf. Népszám
a. Éjszakkeleti Fr. orsz. 2,688 1827-ben: 10,466,949

Departementek 1827 - ben.

Seine	1,013,371	Wasgau	379,839
Seine-Oise	440,871	Meurthe	403,038
Seine-Marne	318,029	Maas	306,339
Aisne	489,560	Mosel	409,155
Oise	385,124	Alsó Rajna	535,463
Somme	525,282	Felső Rajna	408,741
Pas de Calais	648,969	Doubs	254,312
Norden	962,648	Jura	310,282
Ardenne	281,624	Felső Saone	327,641
Marne	326,045	Saone Loire	515,776
Aube	241,762	Côte d'or	370,948
Felső Marne	244,823	Yonne	342,116

□ mértf. Népszám
b. Éjszaknyúgoti Fr. Orsz. 3,311 1827-b. 10,418,040

Departementek 1827 - ben.

Alsó-Seine	688,295	Finisterre	502,851
Eure	421,665	Morbihan	427,453
Orne	434,379	Also Loire	457,090
Calvados	500,956	Maine-Loire	458,674
Manche	611,206	Mayenne	354,138
Ille-Vilaine	553,453	Sarthe	446,519
Éjsz. Tengerpart 581,684		Loir-Cher	230,666

Indre-Loire	290,160	Creuse	252,982
Eure Loir	277,782	Felső Vienne	276,351
Luiret	304,228	Vienne	267,670
Niévre	271,777	két Sèvres	288,260
Allier	285,302	Vendée	322,826
Cher	248,589	Alsó Charente	424,147
Indre	237,628		

□ mértf.

Népszám

c. Délnyúgoti Fr. Orsz. 2,182 1827-ben: 5,798,917

Departementek 1827-ben.

Gironde	588,151	Gers	307,601
Dardogne	464,074	Tarn Garonne	241,586
Charente	353,653	Felső Garonne	407,016
Corrèze	284,882	Ariège	247,932
Lot	280,515	Keleti Pyrenéi	151,372
Lot-Garonne	336,886	Aude	255,991
Landes	265,309	Herault	339,560
Alsó Pyrenéi	412,469	Tarn	327,655
Felső Pyrenéi	222,059	Aveyron	550,014

□ mértf.

Népszám

d. Délkeleti Fr. Orsz. 1,904 1827-ben: 5,173,545

Departementek 1827-ben.

Rhone	416,575	Isère	525,984
Loire	369,298	Felső Alpesekek	125,329
Puy de Dôme	566,573	Drôme	285,791
Cantal	262,013	Vaucluse	233,048
Felső Loire	285,673	Rhonetorkolat	326,302
Ardèche	328,419	Alsó Alpesekek	153,068
Gard	347,550	Var	311,095
Lozère	138,778	Corsika	185,079
Ain	341,628		

Összesen 10,186 1827-ben: 31,851,545

B. Gyarmatok.

A. Ázsiában: Pondicherry,			
	Kárikal, Mahé,	29 □ mf.	96,000 lakos.
B. Áfrikában: 1) Algír, 265 „ 400,000 „			
	2) Szenegál 40 „		21,000 „
	3) Bourbon sziget és Ma-		
	dagaskár része 112 „		89,000 „
C. Amerikában: 1) Mar-			
	tinique 16 „		98,279 „
	2) Guadaloupe 42 „		109,400 „
	3) Cayenne 1,320 „		35,900 „
	4) Halász szigetek 6 „		2,000 „

Ésigy:

A. Maga Frantzia Ország	10,086 □ mf.	31,851,545 lak.
B. A' Gyarmatok	1,830 „	741,579 „
Öszveséggel	11,916 „	32,592,124 „

Nagyobb városai, 's lakosai száma, 1829-ben.

Paris	890,431	Saint Etienne	30,615
Lyon	160,000	Angers	29,978
Marseille	123,000	Versailles	29,791
Bordeaux	93,600	Rennes	29,668
Rouen	86,736	Avignon	29,407
Nantes	71,800	Clermont	29,100
Lille	69,860	Besançon	28,795
Toulouse	69,800	Nancy	28,445
Strassburg	50,000	Brest	26,655
Metz	45,276	Troyes	25,587
Orleans	40,340	Dunkerque	25,417
Caen	38,161	Dijon	23,845
Reims	38,046	Aix	23,132
Nimes	37,816	Grenoble	22,149
Toulon	30,798	Poitiers	21,562

Városai száma: 1,620; mezővárosai sz. 1,452; falu és községek sz. 39,888; mellyek közül 1830-ban 14,239 volt minden iskola vagy tanító intézet nélkül. Kir. Akadémiája 's felsőbb tanító Intézete van 60.

Nemzeti külömbiségre nézve vannak:

Frantziák és Wal-	Báskok	110,000
lonok	Hindusok	90,000
27,762,783	Spanyolok	60,000
Németek	Tzigányok	10,000
2,880,000	Cagótok	6,000
Breyzardok		
980,000		
Négerék, 's a' t. 274,235		
Olaszok		
195,000		

Vallásbeli külömbiségre nézve, 1828-ban.

Katholikusok 31,099,518

Érsek 14. Megyés Püspök 66. Püspökök *in partibus* 24. Generalvicariusok 468. Valóságos Kanonokok 684. Betsületbeli Kánonokok 1,788. Fő Plebániák 3,083. Segéd-Papok 22,475. Vicariusok 5,785. Káplánok 439. Felszentelt Papok általjában 36,648. Seminaristák 44,544. Apátzaklastrom 3,024, mellyekben 19,340 Apátza volt 1828-ban.

Reformatusok	864,000
Augsburgi Evang.	260,000
Zsidók	69,000
Anabaptisták, Mennoniták	4,000
Quäkerek	500

F i n a n t z i a.

A' Status Jövedelme.	Költsége.	Adóssága.	
1828-b. 1,037,104,491	1,035,415,552	3,000,000,000	Fr.
1829-b. 986,156,821	980,186,157	—	—
1830-b. 979,552,224	977,935,329	—	—

Hadi ereje, 1830-ban.

a) Szárazon: 64 regem. lineagyalogság; 20 regem. könnyű lovasság; 18 regem. lovas vadászok; 6 huszár regem. 10 regem. pattantyússág; 1 batalion hajóépítők; 12 kompania kézművesek; 2 regem. inzsínörök; 14,800 ember, rendtartó katonaság; öszvesen mintegy 280,000, zsoldos katonaság.

b) Tengeren: 279 hadi hajó, ú. m. 36 lineahajó; 35 fregát; 6 korvét; 25 brigg's a't. 's a't.; mellyeken szolgál 36 ezer ember.

III. Az ország törvényes alkotmánya.

Constitutios Monarchia, mellynek feje a' Király. A' korona firól fira száll az első szülöttség jussán, tsak férjfiúi ágra. A' Király kezeiben van a' végrehajtó hatalom; de a' törvényadó hatalmat, és az adó. mennyiségének meghatározása jussát a' nemzettel megosztja. A' király személye szent és sérthetetlen; de a' miniszterek számadásra vonatnak a' nemzettől, ha a' királynak adott javallatjok által a' Constitutiót megsértik. A' nemzet személyét két kamara viseli, ú. m. pairek (országos követek két kamarái, 's ezen követeket a' Departementek választják, számok most 424.

IV. A' Fejedem tzimje.

Frantziák Királya. Első szülött fija, a' korona örököse ezen tzimet viseli Orleansi Hertzeg.

V. Vitézi Rendek.

1) Sz. Mihály R. 1469-ben állittatott és 1665-ben megújittatott. 2) Sz. Lélek R. 1574 olta áll. 3) Sz. Lajos R. 1693 olta, 3 rangú és 1759 olta egyesített ezzel az Érdem Rend a' Protestánsok számára. 4) Sz. Lázár R. 5) A' Jerusálemi Sz. Sír R, Papi rend, 1254 olta. 6) Betsület R. 1816 tól fogva 5 rangra osztatik.

A p h o r i s m á k.

A' Bohóság tsinos sétáló páltzátska, az okosság erős görtsös bot, mellyet az emberek duhogva vesznek elő akkor, midőn motsáron kell keresztül hatolniok.

Hol az a' szív, mellyen a' nagyra vágyás motskot soha sem ejtett, önn haszon el nem tsábitott, 's félelem soha meg nem gyalázott; — hol az a' férfi, ki a' pór nép magasztalásait, a' Nagyok aranyfüstös háláját 's a' tudatlanság gúnyjait elég erős megvetetni.

A' hatalmas idő ellentállhatatlan ragadja a' Birodalmakat előre, mint Apoll tájtézkzó lovai a' napnak szekerét, a' nélkül hogy azon törödnék, hogy vallyon egy Phaëtont buktat e' le, vagy egy béka életét tiporja szét, melly a' kerek elől későn illana el.

A' Cariusok első voltak a' Görögök közt, kik zsöldért szolgáltak; ez, a' vitézi hátország 's szabadság akkori virágában annyira meg vetteté őket, hogy Cár és Scláv egyet jelentő szavak valának.

Rejtett szó.

Aszszony neve volt az egész,
 Meg van ez a' szent könyvben,
 Első tagja megfordítást
 Jelent a' beszéd részben.
 Következő négy betűje —
 Közül három elseje,
 Ital szok lenni, de úgy jó,
 Ha mértékkal élsz vele.
 Így az elsejét elhagyva,
 És utolját hozzá mondva,
 Idő mérték 'sebedben,
 Házadban vagy kertedben.

Megfejtés: a' XLV Szám.

- 1) Talány: Tenger. Tengeri. (Kukoritza)
- 2) Rejtett szó: Nem. Mén, t. i. ló.